

[Stats- og udenrigsministeren.]

vi håber, at de øvrige vil følge efter inden altfor længe.

Det er min opfattelse, at forhandlingerne i Moskva som helhed var et nyttigt middel til fremme af det gode forhold mellem Danmark og Sovjetunionen.

Under vort ophold i Moskva berørtes overfor de sovjetiske statsledere spørgsmålet om et genbesøg, og for kort tid siden overrakte gennem vor ambassade i Moskva en officiel indbydelse til ministerpræsident Bulganin og førstepartisekretær Khrustjev til at besøge Danmark. Fra den svenske og norske regerings side overrakte samtidig enslydende invitationer. Som et belejligt tidspunkt for besøget foreslog de tre nordiske regeringer foråret 1957. Fra Sovjetunionens side har vi — såvel som Sverige og Norge — modtaget svar om, at invitationerne er modtaget. Tidspunktet for besøget vil blive drøftet ad de diplomatiske kanaler.

Den øgede kontakt mellem øst og vest, som har udviklet sig i den senere tid, bør hilses med afgjort tilfredshed. Personligt kendskab til hinandens forhold er til gavn for begge sider og tjener til at fremme den gensidige forståelse, som må være målet for vore bestræbelser, og ydermere tror jeg, at den udvidede forbindelse har en vigtig funktion i at overvinde den isolation, som Sovjetunionen tilsyneladende har følt i forholdet til omverdenen.

Sammenligner vi den nuværende udenrigspolitiske situation med forholdene for blot et par år tilbage, er det umiskendeligt, at en mindskelse af spændingen i forholdet mellem øst og vest er indtrådt. Vi glæder os over dette, men det kan ikke forlede os til at glemme, at de afgørende spørgsmål mellem øst og vest stadig ikke er løst. Det gælder spørgsmålet om Tysklands genforening, om en europæisk sikkerhedsordning såvel som nedrustningsspørgsmålet.

Om det sidstnævnte spørgsmål har der indtil fornylig fundet forhandlinger sted i London i FN's underkomité for nedrustningsspørgsmål. Der blev under disse forhandlinger, hvori repræsentanter for Canada, Frankrig, Sovjetunionen, Storbritannien og USA deltog, fremsat en række forslag og planer fra såvel vestlig som østlig side, uden at det lykkedes at opnå enighed. Parterne

står for visse forholds vedkommende ikke langt fra hinanden, men der er endnu afgørende meningsforskelle med hensyn til forudsætningerne og betingelserne for gennemførelsen af den fælles og effektivt kontrollerede nedrustning, som er forhandlingernes mål.

Efter afslutningen af underkomiteens møderække har den sovjetiske regering meddelt, at den i det kommende år vil foretage en ensidig nedskæring af sine væbnede styrker i et ikke ringe omfang, nemlig med 1 200 000 mand, og af forsvarsudgifterne. Betydningen af denne meddelelse må hverken overvurderes eller undervurderes. Det er næppe sandsynligt, at Sovjetregeringen vil tillade, at den bebudede nedskæring medfører en svækkelse af Sovjetunionens militære magt som helhed. På den anden side ville det være fejlagtigt uden videre at affeje det sovjetiske budskab som tom propaganda. En reel nedskæring må hilses som et fremskridt og et tegn på sovjetisk vilje til afspænding.

Ved bedømmelsen af de muligheder, som mindskelsen af den internationale spænding indebærer, er det imidlertid vigtigt, at man, som jeg før sagde, stadig har for øje, at det bag spændingen liggende konfliktstof ikke er fjernet. Det, vi har været vidne til i den senere tid, er en betydelig forbedring i den ydre omgangsform mellem øst og vest, uden at der er nået nogen løsning på de udestående hovedspørgsmål.

Der er næppe tvivl om, at der er en betydningsfuld udvikling i gang i Sovjetunionen. Men det, der foregår, er, såvidt vi foreløbig kan se, i første række et indre opgør med metoder, som alle demokratisk-sindede i den vestlige verden altid har været enige om at fordømme. Sovjetstyret som sådant har ikke ændret karakter; det er stadig et totalitært diktatur.

Der er ikke grundlag for, at de vestlige lande kan opgive bestræbelserne på i fællesskab at skaffe sig det mål af forsvarsmæssig sikkerhed, som man i disse år har stræbt henimod indenfor NATO, eller ændre grundlinierne i den hidtil førte politik.

Som jeg tidligere har sagt, har det vestlige sammenhold, som først og fremmest har manifesteret sig gennem NATO, netop været af afgørende betydning for, at der er skabt et bedre forhold mellem øst og vest. Den